

SV

Europeiska unionen
Regionalpolitik

info regio

| Nr 24 | December 2007 |

panorama

**Regioner som partners
Europeiskt
territoriellt samarbete**

Innehåll

Regioner som partner *Europeiskt territoriellt samarbete*

Interreg, irrelevant eller oundgängligt?

Interreg fortsätter att spela en avgörande roll för att överbrygga betydelsen av gränser och uppnå en väl fungerande inre marknad.

Intervju

Dirk Peters om Europeiska grupperingen för territoriellt samarbete.

Från fältet:

INTERREG IV

Från fältet:

URBACT

Från fältet:

INTERACT

Från fältet:

ESPON

Interreg i aktion: Interreg IIIA

Rapport: Sudda ut gränsen

Hundratals partnerskap inom hälso- och sjukvård, kultur, teknik, miljö, medborgarskap med mera. Från Pacte till Interreg IV – gränsöverskridande samarbete mellan Frankrike och Belgien fungerar utmärkt.

Interreg i aktion: Interreg IIIB och IIIC

Foton (sidor): Europeiska kommissionen (3, 4, 6, 7, 8, 9, 12, 25, 26), Thomas Dix/Stadt Weil-am-Rhein (1, 19), CRITT Charleville-Mézières (5), Carrefour Economie Technologie Enseignement (6, 21), Interact (11, 17), Interreg IVC-sekretariatet (14), Urbact (15), Urban II Dortmund-Nordstadt (15), ESPON (18), Y4I (19), Celtic Enterprises (19), Videocom (19), Provincie West-Vlaanderen (20, 23), Mabiolac (20), CORELOG (24), RegEnergy (24), Revit (24), CopraNet (24).

Omslag: "Trestatsbron" – en gång- och cykelbro som knyter samman Weil-am-Rhein i Tyskland med Huningue i Frankrike, i närheten av Basel i Schweiz.

Andra medarbetare: Pierre Ergo, Peter Fischer, Jean-Luc Janot, Eamon O'Hara.

Utgivare: Ana-Paula Laissy, Europeiska kommissionen, Generaldirektoratet för regionalpolitik
Denna tidskrift är tryckt på återvunnet papper och ges ut på engelska, franska och tyska

Temaartiklarna är tillgängliga på 22 av Europeiska unionens språk.
De finns på: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm
De åsikter som framförs i denna publikation är författarens och återspeglar inte
nödvändigtvis Europeiska kommissionens inställning.

3		
8		
11		
12		
14		
15		
16		
17		
21		

Interreg, irrelevant eller oundgängligt?

Av Colin Wolfe⁽¹⁾

Om man kör från Bryssel till Luxemburg och vidare till Strasbourg kan man lätt få intrycket att det inte längre finns några gränser inom EU. Men även här, i hjärtat av Europa, fortsätter Interreg att spela en avgörande roll för att överbrygga betydelsen av gränser och uppnå en väl fungerande inre marknad.

Hårt trafikerad väg för lastbilar som korsar gränsen mellan Belgien, Frankrike och Luxemburg.

Alla EU-gränser utgör inte hinder. Om man kör från Bryssel till Luxemburg och vidare till Strasbourg framstår Europa – bortsett från skillnader i priset på bränsle och från att skyltarna byter färg – som fritt från gränshinder.

Men även här, i hjärtat av Europa, finns barriärer kvar. Sjukhusens upptagningsområden överlappar varandra och ofta fungerar polis, brandkår och ambulanser fram till gränsen, men inte längre. Den översvämning som hotar din källare kan ha börjat som en storm uppströms i ett annat lands floddal. Industri- och forskningsbyar är sällan internationella och gränsöverskridande – de konkurrerar snarare än samarbetar med varandra. Och ändå är dessa gränser bland Europas mest integrerade. Tar man av österut från Strasbourg längs Rhen, kommer man till den andra stora floden i Europa, Donau. Här framträder gränserna lite tydligare. Brandbilarna stannar vid gränsen, men inte på grund av problem med försäkringar, utan för att det inte finns någon bro för dem att ta sig över på.

Europeiskt territoriellt samarbete

Det är just sådana problem som hindrar EU från att fungera optimalt. Medan regional mångfald utan tvekan är något vi mycket gärna vill ska känneteckna EU, utgör regional avskildhet ett mindre önskvärt särdrag. Illa avstämde tågtidtabeller

blir dyrbara om de gör att man blir sittande på en gränsstation för att det anslutande tåget gått fem minuter innan anlande. Att köra vilse på grund av skillnader i skyltning är ingen bra väg till bättre internationellt samförstånd.

Syftet med EU:s Interreg-program är att ta itu med frågor av det här slaget. Den gränsöverskridande versionen (del A) är inriktad på enskilda gränser eller (som kring Luxemburg) då flera gränser är sammanknutna. Den transnationella versionen (del B) inriktas på större områden eller internationella regioner, som Östersjön eller alpområdet, och tar följaktligen itu med mer omfattande problem (havsföroreningar, högre snögräns). Den interregionala versionen (del C) samlar alla EU:s 27 medlemsstater jämte Norge och Schweiz. Om européer kan lära något av varandra och om vi vill slippa att uppfinna hjulet på nytt gång efter gång, då har del C mycket att ge.

Europeiskt territoriellt samarbete – grundfakta

- Ett av tre mål för EU:s sammanhållningspolitik (utöver konvergens och konkurrenskraft)
- Kallas Interreg
- Är i dag inne på fjärde uppsättningen av program
- Budget 2007-2013: > 8,7 miljarder euro (i dagens priser), en ökning från 5,5 miljarder euro för 2000-2006
- Omkring 70 program runt om i EU

(1) Enhetschef, Territoriellt samarbete, GD Regionalpolitik, Europeiska kommissionen.

En ny väg byggs mellan Grekland och Bulgarien.

Interreg A – Gränsöverskridande samarbete

Gränsöverskridande samarbete handlar i grunden om att "fylla luckor". Oavsett om problemen vid gränsöverskridandet handlar om infrastruktur (bygga broar), marknader och tjänster (knyta samman universitet med företag med kunder) eller om kulturella eller språkliga hinder, är syftet med Interreg A att ta itu med dem. Det gör man genom att enas om gränsöverskridande analyser och åtgärdsstrategier, som formaliseras inom ramen för något av de 52 gränsöverskridande programmen. Samarbetet avser en lång rad frågor, däribland:

- främja entreprenörskap, särskilt små och medelstora företags utveckling, turism, kultur och gränsöverskridande handel,
- förbättra den gemensamma hushållningen med naturresurser,
- stödja banden mellan stads- och landsbygdsområden,
- förbättra tillgången till transport- och kommunikationsnät,
- utveckla gemensam användning av infrastruktur samt
- arbete kring frågor som rör administration, sysselsättning och lika möjligheter.

Gränsöverskridande samarbete

- Kallas Interreg Del A
- 52 program
- > 70 % av budgeten, dvs. 5,4 miljarder euro

Interreg B – Transnationellt samarbete

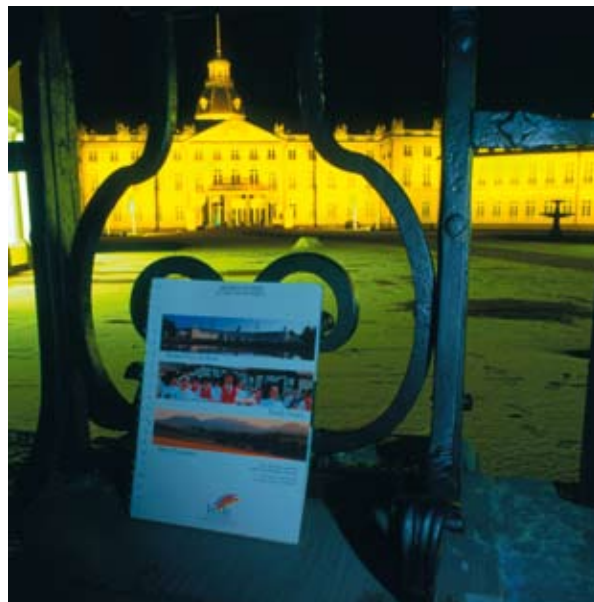
Transnationellt samarbete fungerar på ett bredare plan. Det utvecklar samarbetet på områdesnivå, i regioner som omfattar flera länder. Utöver Östersjön och alpområdet, som nämnts ovan, omfattar andra program havsområden som Nordsjön, Medelhavet och Atlanten eller stora landområden som nordvästra Europa eller sydöstra Europa. Detta bredare samarbete gör det möjligt att utveckla ett gemensamt

angreppssätt avseende frågor som rör hela flodbäcken eller bergskedjor. Programmen tillför en viktig ytterligare europeisk dimension till regional utveckling, som byggs upp kring en analys på europeisk nivå och leder till att man enas om prioriteringar och samordnar sina strategiska åtgärder. Därigenom kan man arbeta på ett meningsfullt sätt kring frågor som kommunikationskorridorer, hantering av översvämningar, samband mellan internationellt företagande och forskning samt utveckling av marknader som är mer livskraftiga och hållbara. Dessutom ger det möjlighet att enas kring ramar för strategiska investeringar för andra resurser – från medel för konvergensmålet till lånefinansierade finansieringsinstrument - vilket potentiellt kan ge betydande genomslag. Bland teman som omfattas finns:

- innovation, särskilt nätverk mellan universitet, forskningsinstitutioner och små och medelstora företag,
- miljö, särskilt vattenresurser, floder, sjöar och hav,
- tillgänglighet, däribland telekommunikationer, och särskilt färdigställande av nätverk samt
- hållbar stadsutveckling, särskilt polycentrisk utveckling.

Transnationellt samarbete

- Kallas Interreg Del B
- Omfattar områden, stora internationella regioner
- 13 program: Nordsjön, Östersjön, Norra periferin, Medelhavsområdet, Alpområdet, Sydvästra Europa, Nordvästra Europa, Centraleuropa, Atlantområdet, Sydöstra Europa, Madeira-Azorererna-Kanarieöarna, Réunion, Västindien
- > 25 % av budgeten, dvs. 1,8 miljarder euro

Karlsruhe i Tyskland har fått glädje av ett program för att utveckla gränsöverskridande turism som stöds av Interreg – Pamina.

Interreg C - Interregionalt samarbete

Interregionalt samarbete fungerar på ett plan som inbegriper hela Europa. Det omfattar alla medlemsstater i EU-27 och mer därtill. Det bygger upp nätverk för att utveckla god praxis och främja spridning av erfarenheter och kunskap från framgångsrika regioner. Det lyfter fram vad regioner gör bra, till glädje för dem som fortfarande håller på att

investera. En central beståndsdel i denna del är initiativet Regioner för ekonomisk förändring, som går ett steg längre än att dela goda idéer och för samman alla som utformar politiken. Europeiska kommissionen stödjer detta initiativ också genom att tillhandahålla särskild och politisk expertis för att arbetet på områden som informationssamhället eller hushållning med marina resurser ska ledas in på "snabbspår". Tanken är att utnyttja kunskande, särskilt nya idéer, så att dessa kan utnyttjas så brett som möjligt. Tyngdpunkten ligger på sambanden med program för konvergens och konkurrenskraft, så att idéerna kan omsättas i investeringar. Bland ämnesområdena finns:

- nyskapande och kunskapsekonomin samt
- miljöskydd och skydd mot risker.

Interregionalt samarbete

- Kallas Interreg Del C, Interact, Urbact, ESPON
- Omfattar hela EU, Norge och Schweiz
- Budget på > 445 miljoner euro

Sammanfattningsvis understryker dessa program för territoriellt samarbete den europeiska dimensionen:

- Interreg A Gränsöverskridande "fyller ut luckor" och bidrar till att undanröja gränshinder.
- Interreg B Transnationellt "utvecklar transeuropeiska områden".
- Interreg C Interregionalt "utnyttjar kunskande om regional utveckling" på europeisk nivå.

Under perioden 2000-2006 blev behovet av dessa angreppssätt synligt. Även om fler än 13 000 projekt fick stöd, tillgodosåg detta bara en del av efterfrågan. Förväntningarna inför 2007-2013 är högre – både i fråga om siffror, strategier och när det gäller genomslag. Den nya programplaneringsperioden ger oss möjligheten att ta ytterligare ett steg mot att återskapa den känsla man har när man kör Bryssel-Luxemburg-Strasbourg också på andra områden inom det territoriella samarbetet.

Centret Verein Frau und Arbeit stödjer kvinnor som startar egna företag i Salzburg i Österrike.

Två decennier med Interreg

Första gången Europeiska kommissionen gav stöd till territoriellt samarbete var 1989, då 14 grupper av pilotprojekt tilldelades omkring 21 miljoner ecu enligt **artikel 10 av ERUF**. Projektet utformades för att ta itu med gränsområdets strukturella utvecklingsproblem.

På grundval av erfarenheterna från dessa pilotprojekt, skapade kommissionen 1990 gemenskapsinitiativet Interreg. **Interreg I** (1990-1994), som hade till syfte att förbereda gränsområden för en gemenskap utan inre gränser, genomfördes i form av 31 operativa program och omfattade ett belopp på 1 082 miljoner ecu. Initiativet Regen startades samma år, som ett tillägg till Interreg-programmet, och hade till syfte att fylla några av luckorna i det transeuropeiska nätet för transport och energidistribution i Mål 1-regioner.

Interreg II (1994-1999) förenade målen för Interreg I och Regen och genomfördes genom 59 olika operativa program. Det hade ett samlat budgetanslag på 3 519 miljoner ecu (1996 års priser), som fördelades på tre särskilda delar: Interreg IIA (1994-1999) - gränsöverskridande samarbete, Interreg IIB (1994-1999) - färdigställande av energinät, Interreg IIC (1997-1999) - samarbete på regionalplaneringsområdet, särskilt hushållning med vattenresurser

Interreg III (2000-2006) hade en samlad budget på mer än 5 miljarder euro och bestod också av tre delar: gränsöverskridande samarbete (Del A, 53 program), transnationellt samarbete (Del B, 13 program) och interregionalt samarbete (Del C, 4 program).

För perioden 2007-2013 har nu **Interreg IV** blivit det tredje målet för EU:s sammanhållningspolitik: målet Europeiskt territoriellt samarbete. 8,7 miljarder euro finns tillgängligt för detta mål, som än en gång är uppdelat på tre delar: 6,44 miljarder euro för gränsöverskridande, 1,83 miljarder euro för transnationellt och 445 miljoner euro för interregionalt samarbete.

Cooperation objective 2007-2013

Crossborder Cooperation

Crossborder cooperation regions

Structural Funds 2007 - 2013: Transnational Cooperation Areas

Non-EU cooperation areas are indicative only and subject to modification.

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries (NUTS regions)
Other administrative boundaries: Global Administrative Unit Layers (GAUL), FAO

Europeiska grupperingen för territoriellt samarbete

Gruppdiskussion vid ett Interact-seminarium.

Europeiska grupperingen för territoriellt samarbete (EGTS) är ett nytt rättsligt instrument som syftar till att underlätta och främja gränsöverskridande, transnationellt och regionalt samarbete. Till skillnad från de strukturer som fram till 2007 hade hand om detta slags samarbete, är EGTS en juridisk person, med all den behörighet och de förpliktelser detta innebär. Den kan därför både köpa och sälja varor och anställa personal. Dirk Peters, juridisk handläggare på den juridiska enheten på GD Regio, berättar mer.

F: Dirk Peters, ni deltog i förhandlingarna om förordningen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS)⁽¹⁾. Varför har kommissionen föreslagit denna förordning?

S: Kommissionens erfarenhet av samarbetsprogram och -projekt går tillbaka till gemenskapsinitiativet Interregs start år 1990. Vid den tiden utgjorde de olika rättsliga och administrativa systemen verkliga hinder för ett smidigt genomförande av dessa program och projekt. I vissa gränsområden var det möjligt att gemensamt skapa rättssubjekt på grundval av bilaterala eller trilaterala fördrag inom ramen för Europarådets ramkonvention om gränsöverskridande samarbete från 1980, som undertecknades i Madrid. Men inte ens i detta sammanhang kunde alla problem lösas, och särskilt inte de som rörde gränsöverskridande samarbete. I många andra gränsområden, och särskilt i de nya medlemsstaterna, finns inga sådana fördrag. Därför föreslog kommissionsledamot Barnier, som

(1) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS), EUT L 210, 31.7.2006, s. 19.

Samarbete för organdonationer mellan Danmark och Sverige.

själv kommer från en gränsregion (Savojen i Frankrike), i den tredje rapporten om ekonomisk och social sammanhållning från 2004, ett nytt rättsligt instrument i form av en europeisk samarbetsstruktur. Förslaget till förordning utgjorde sedan en del av lagstiftningspaketet för en förnyad sammanhållningspolitik för programplaneringsperioden 2007-2013.

F: Vad är den Europeiska grupperingen för territoriellt samarbete?

S: EGTS är ett nytt rättsligt instrument med stöd i gemenskapsrätten och inte i internationell rätt som ramkonventionen från Madrid. Liksom alla andra förordningar behöver den inte ratificeras eller förhandlas fram inom ramen för bi- eller multilaterala fördrag, utan är bindande och omedelbart tillämplig i alla medlemsstater. Genom själva förordningen får därför regionala och lokala myndigheter från olika medlemsstater, liksom vissa organ som regleras enligt offentlig rätt eller sammanslutningar av sådana myndigheter för genomförandet av samarbetsprogram och -projekt, möjlighet att upprätta gemensamma grupperingar som är juridiska personer.

F: EGTS är ett bättre styrningsinstrument än andra befintliga instrument enligt internationell eller nationell rätt. Ändå hade medlemsstaterna svårt att acceptera förslaget? Varför?

S: Det är verkligen svårt att förstå om man godtar en grundläggande princip inom gemenskapsrätten. Om en kommun i en medlemsstat kan inrätta ett gemensamt organ tillsammans med en intilliggande kommun i samma medlemsstat för att driva en busslinje eller en anläggning för rening av avlopp och om en region kan förvalta en naturpark eller ett regionalt utvecklingskontor tillsammans med en grannregion i samma medlemsstat, ger gemenskapsförordningen dem möjlighet att göra samma sak över gränsen, inom gemenskapen. Det finns ett inslag av icke-diskriminering i detta. Tyvärr anser fortfarande vissa centrala myndigheter att samarbete över gränser utgör externt samarbete, trots att det egentligen handlar om internt samarbete inom gemenskapen eller, om man så vill, inom den inre marknaden.

F: Avspeglar den förordning som slutligen godkändes enhälligt denna lite avvaktande inställning hos medlemsstaterna?

S: Ja, det gör den. Låt mig bara redogöra för de två mest kontroversiella punkterna. I kommissionens ursprungliga förslag föreskrevs inte att medlemsstater själva skulle kunna ingå i en EGTS. Det skulle heller inte finnas något kontrollförfarande som de centrala myndigheterna på förhand skulle tillämpa. Avseende den första punkten upptäckte vi att man måste få med de centrala myndigheterna, eftersom befogenheterna skiljer sig väsentligt mellan medlemsstaterna. Då regionala myndigheter i Frankrike inte har vissa befogenheter *Länder* har i Tyskland, krävs den centrala nivån i Frankrike för att motsvara dessa. Det är en faktor som gäller i än högre grad för mindre medlemsstater utan regional nivå, där den nationella nivån måste ha dessa befogenheter. Beträffande den andra kontroversiella frågan blev det uppenbart att hela förordningen bara kunde godkännas om medlemsstaterna hade behörighet att utöva kontroll i förväg. Men man ska komma ihåg att rätten att upprätta en EGTS, vilken enligt förordningen tillerkänns regionala och lokala myndigheter direkt, innebär att medlemsstaterna, utom då vissa villkor inte är uppfyllda, måste tillåta deltagande i en EGTS. I artikel 4 i förordningen står inte att medlemsstaterna kan tillåta deltagande om vissa villkor är uppfyllda. För att se till att förordningen genomförs rätt och effektivt kommer kommissionen att vara mycket uppmärksam på denna punkt.

F: Vad gäller denna sistnämnda aspekt på genomförandet av förordningen talas det om nationella införlivande-bestämmelser innan förordningen verkligen börjar gälla. Är förordningen i själva verket inte ett direktiv?

S: Under OPEN DAYS i oktober 2007 ägnades flera seminarier särskilt åt EGTS. Många fler från regionala och nationella myndigheter inom och utom gemenskapen ville delta än det fanns tillgängliga platser. Många av dem väntar på att upprätta gemensamma EGTS! Ja, vissa nationella företrädare försökte förklara varför man inte hade informerat kommissionen om de nationella bestämmelserna (före utgången av fristen den 1 augusti) för att säkerställa att förordningen fick verkan, genom att hävda att förordningen var ett direktiv "i förklädning". I själva verket ligger EGTS-förordningen i linje med andra förordningar om inrättande av rättssubjekt enligt gemenskapsrätten, i vilka medlemsstaterna uttryckligen uppmanas att godkänna nationella genomförandebestämmelser. Det gäller bland annat Europeiska ekonomiska intressegrupperingar och Europabolag. Även i "vanliga" förordningar, som förordningen med allmänna bestämmelser om strukturfonderna⁽²⁾ krävs i vissa medlemsstater ett parlamentariskt beslut för att fastställa uppgifter på central respektive regional nivå. Det är tydligt att kommissionen vill säkerställa att alla medlemsstater godkänner dessa nationella bestämmelser. Men utan sådana bestämmelser kan medlemsstaterna inte,

sedan den 1 augusti 2007, förneka den rätt deras regioner direkt genom förordningen får att upprätta en EGTS, bara för att sådana nationella bestämmelser ännu inte godkänts. Det är något helt annat än ett direktiv.

F: Om man ser på det här ur mer praktisk synvinkel, vilket slags samarbete kan en EGTS användas för?

S: Man kan skilja mellan fyra typer av samarbete som räknas upp i förordningen: (1) genomföra program för territoriellt samarbete eller (2) projekt som är medfinansierade av strukturfonderna och sammanhållningsfonden, (3) genomföra andra särskilda åtgärder för territoriellt samarbete med eller (4) utan gemenskapsmedfinansiering. "Territoriellt" omfattar allt slags samarbete: gränsöverskridande, transnationellt och interregionalt. För att genomföra sådana uppgifter kan EGTS upprätta egna strukturer, ha tillgångar och anställa personal.

F: Kan ni ge några exempel?

Vad gäller den första typen kommer vissa program inom ramen för det nya målet Europeiskt territoriellt samarbete att ledas av en EGTS, som fungerar som förvaltningsmyndighet för program (t.ex. Grande Région runt Luxemburg, med partnerregioner i Belgien, Frankrike och Tyskland). En viktig fördel i detta fall blir att EGTS, som är en egen juridisk person, undertecknar avtalen med huvudmottagaren, oavsett var denna huvudpartner har sitt säte. Samarbetsprojekt (typ 2) skulle kunna omfatta drift av en gränsöverskridande transport- eller hälso- eller sjukvårdstjänst, inom ramen för ett program med samarbetsmål eller två "nationella" konvergensprogram. Andra gemenskapsprogram, som det sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling eller CIP (ramprogram för konkurrenskraft och innovation), kan medfinansiera samarbetsprojekt som läggs fram av organ från två medlemsstater (typ 3). Den fjärde typen, slutligen, skulle kunna omfatta konkreta projekt utan (eller efter) gemenskapsfinansiering eller mer "styrelseformlikt" plattformar, för att ge en euroregion som inbegriper ett visst gränsöverskridande eller transnationellt område en bestående och rättslig struktur.

F: Skulle ni slutligen kunna säga något om hur man upprättar en EGTS?

S: De framtida medlemmarna av EGTS ska utarbeta ett samarbetsavtal och stadgar och dessa ska meddelas till relevanta nationella myndigheter. Dessa myndigheter har sedan tre månader på sig att godkänna de tilltänkta medlemmarnas deltagande och måste motivera om de nekar ett godkännande. EGTS blir en juridisk person den dag stadgarna registreras eller publiceras. Kommissionen samarbetar nära med regionkommittén⁽³⁾ och med det nya Interact-programmet⁽⁴⁾ för att stödja och ge råd till de regioner som (för att citera kommissionsledamot Hübner) vill ta det "avgörande klivet framåt för möjligheten att genomföra gränsöverskridande samarbete" som EGTS-förordningen banar väg för. Låt mig avsluta genom en parafras på mottot för årets OPEN DAYS. EGTS: "Se till att det händer!"

(2) Förordning (EG) nr 1083/2006, EUT L 210, 31.7.2006, s. 25.

(3) www.cor.europa.eu/en/activities/egtc_studies.htm

(4) www.interact-eu.net

"Från Interreg IIIC till Interreg IVC – nästa steg mot målen från Lissabon och Göteborg"

Michel Lamblin, direktör för Interreg IVC-programmet

Det nya interregionala samarbetsprogrammet (förkortat Interreg IVC) godkändes av Europeiska kommissionen i september 2007, och får en finansiering på 321 miljoner euro från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) för perioden 2007-13. Det omfattar samtliga 27 medlemsstater och dessutom Norge och Schweiz, vilka bidrar med egen finansiering. Programmets syfte är att ge en ram för erfarenhetsutbyte mellan regionala och lokala institutioner från de olika länderna på områden som globalisering, demografiska förändringar, energiförsörjning och klimatförändring.

Samtidigt som detta nya program kommer igång, närmar sig Interreg IIIC-projekten sitt slut. Dessa projekt omfattar fler än 2 600 partner i 263 olika åtgärder, med deltagande av regioner från alla medlemsstater. Närmare hälften av åtgärderna rör frågor som ekonomisk utveckling, skapande av arbetstillfällen, entreprenörskap, informationssamhället och tekniskt nyskapande. Man har nått betydande resultat vad gäller fastställande av god praxis och, vilket är än viktigare, att sprida denna mellan regionerna.

Hur ser då framtiden ut för nästa budgetperiod, 2007-2013? Interregionalt samarbete kommer att fortsätta att utvecklas inom ramen för Interreg IVC-programmet. Det kommer att bygga vidare på IIIC-programmets framgångar och behåller vissa av de förstnämnda delar. Samtidigt införs nya prioriteringar och angreppssätt.

Syftet med Interreg-projektet ChangeLAB är att främja miljövänliga konsumtionsmönster, utan att livskvalitet och välbefinnande minskar.

Jag ser mycket positivt på denna fortsättning av det interregionala samarbetet. Det är viktigt att regionala och lokala myndigheter får möjlighet att fortsätta arbeta tillsammans och dra nytta av varandras erfarenheter. Det visar att Europeiska kommissionen och medlemsstaterna inser att interregionalt samarbete verkligen bidrar till att förbättra regionalpolitiken. Detta är särskilt viktigt eftersom regioner – om de får

rätt hjälp – kan göra så mycket för att bidra till målen från Lissabon och Göteborg.

Lissabon- och Göteborgsmålen: hörnspelare för Interreg IVC.

Lissabon- och Göteborgsmålen har fått sitt namn efter de Europeiska råd som hölls i dessa städer år 2000 respektive år 2001 och de inbegriper en bred strategi för att stärka EU:s konkurrenskraft och uppnå hållbar tillväxt. Genom att fokusera på ekonomiska (Lissabon) och miljörelaterade (Göteborg) handlingslinjer, har regionerna identifierats som huvudpartner för att bidra till att nå dessa mål.

Framtida verksamhet kommer därför att vara inriktad på två prioriteringar: innovation och kunskapsekonomi samt miljö och risk förebyggande. Nio under ställda teman har identifierats under dessa två prioriteringar. Omkring 55 % av budgeten på 321 miljoner euro har avsatts för teman under prioritering 1 (ekonomi) och 39 % för teman under prioritering 2 (miljö). 6 % av budgeten har avsatts för tekniskt bistånd till programmen. För närvarande handlar omkring 75 % av Interreg IIIC-åtgärderna om dessa prioriteringar.

Till skillnad från Interreg IIIC-programmet, som var indelat i fyra administrativa regioner, har Interreg IVC en förvaltningsmyndighet (regionen Nord-Pas de Calais) och ett gemensamt sekretariat, som ligger i Lille i Frankrike. Fyra informationskontor finns runt om i Europa – i Rostock i Tyskland, Katowice i Polen, Valencia i Spanien och vid sekretariatet i Lille – och fungera som kontaktpunkter för projekt och regioner.

Två slags åtgärder är möjliga inom ramen för Interreg IVC: projekt för regionala initiativ, som är inriktade på erfarenhetsutbyte och på att sprida god praxis, och projekt för "nyttjande", vilka inbegriper snabbspårsprojekt där man försöker optimera spridningen av resultat och god praxis till program på alla områden.

Intresset för Interreg IVC-programmet är redan mycket stort och det gemensamma tekniska sekretariatet kan bistå sökande på många olika sätt – svar på vanliga frågor, seminarier för huvudsökande och enskilda konsultationer. All information kan laddas ned från webbplatsen för Interreg IVC.

INTERREG IVC

Huvudverksamhet: interregionalt samarbete

EU-bidrag (ERUF): 321 000 000 euro

Berörda länder: EU:s 27 medlemsstater, Norge och Schweiz

Förvaltningsmyndighet: regionen Nord-Pas de Calais (Frankrike)

Kontakter: info@interreg4c.net (<http://www.interreg4c.net>)

"Från Urbact I till Urbact II: en ny era inom samarbete och utbyte mellan städer"

Anne-Laure Guignard, kommunikationschef, Urbact

Urbact skapades av Europeiska kommissionen och 14 medlemsstater för att utveckla transnationellt erfarenhetsutbyte mellan städer som deltog i Urban I- och II-programmen. Städer i de nya medlemsstaterna kan sedan den 1 maj 2004 också delta i initiativet, som har till syfte att identifiera vilka erfarenheter som gjorts och sprida kunskapen till alla städer i Europa.

Urbact I 2002-2006: ett laboratorium för att utmana territorier

I Urbact I deltog 230 städer, varav en tredjedel kom från de nya medlemsstaterna. Programmet var inriktat på att bygga upp och främja temanätverk och arbetsgrupper för att ta itu med frågor som rör stadsförnyelse, lokal utveckling, medborgarskap och även ungdomsfrågor.

- **20 temanätverk:** byggs upp kring särskilda teman rörande stadspolitik, följer ett integrerat angreppssätt där vart och ett fastställer sitt eget angreppssätt, sina huvudfrågor och sina konkreta projekt.

- **8 temaarbetsgrupper:** dessa arbetsgrupper sammanförde under 18 månader personer verkssamma på fältet, experter och forskare för att ta upp en specifik fråga som var särskilt relevant för europeiska städer och för gemenskapsprioriteringar.

- **Kunskapsöverföring (t.ex. initiativet stöd till städer):** främst avsett för de nya medlemsstaterna, för att ge deltagande städer stöd i fråga om kompetens och kunskap som tillhandahålls av experter med erfarenhet från integrerad stadspolitik, för att utforma och utveckla integrerade stadsstrategier. (omfattade 43 städer från 8 olika länder)

- **Instrument för nyttjande.** För nyttjandet krävs vissa instrument och resurser som tillhandahålls lokala aktörer: temafilmer på webbplatsen, övergripande temaarbetsgrupper och temakonferenser.

Urban II-mässa i Dortmund-Nordstadt i Tyskland.

Urbact II 2007-2013: den nya utmaningen

Det nya verksamhetsprogrammet godkändes den 2 oktober 2007 och Urbact II startade officiellt vid Berlinkonferensen i november. Prioriteringarna för det nya programmet ligger i linje med Lissabon- och Göteborgsmålen på området hållbar stadsutveckling och kommissionens nya initiativ Regioner för ekonomisk förändring.

Två temaprioriteringar har fastställts:

Prioritet 1: Städer – motorer för tillväxt och jobb

- Främja entreprenörskap
- Stärka innovation och kunskapsekonomin
- Sysselsättning och humankapital

Prioritet 2: Attraktiva och sammanhållna städer

- Integrerad utveckling av områden som är eller riskerar att bli eftersatta
- Social integrering
- Stadsmiljö

Urbact II-programmet har ett bredare angreppssätt än Urbact I. Det står öppet för alla städer i EU, Norge och Schweiz samt för regionala myndigheter och universitet.

För att ge utbytet större genomslag och starkare prägel av föregångsexempel kommer alla partnerstäder att åta sig att utarbeta en **lokal handlingsplan** med utgångspunkt i en **lokal stödgrupp**. Temanätverk och arbetsgrupper ska också knyta till sig så många av verksamhetsprogrammets **förvaltningsmyndigheter** som möjligt. För närvarande står en förslagsinfordran för att bygga upp temanätverk och arbetsgrupper öppen.

För att säkerställa att programmet verkligen drar nytta av tillgänglig information kommer även temakontaktpunkter att byggas upp. För att förmedla information mellan Urbact II-programmet och lokala aktörer kommer nationella spridningspunkter att upprättas och regionala konferenser att hållas i olika medlemsstater.

URBACT II

Huvudverksamhet: transnationellt utbyte om integrerad stadsutveckling

EU-bidrag (ERUF): 53 319 170 euro

Berörda länder: EU:s 27 medlemsstater, Norge och Schweiz

Förvaltningsmyndighet: Frankrikes ministerium för stadspolitik

Kontakter: www.urbact.eu

Stadsförnyelse i Wien, Österrike

"Interact: främja goda styrelseformer inom samarbetsprogram"

Sarah Hayes, chef för Interacts förvaltningsmyndighet

Programmet Interact (*Interreg Animation, Cooperation and Transfer* – Interreg stimulering, samarbete och överföring) riktar in sig på de institutioner och intressenter som ansvarar för förvaltningen och genomförandet av programmen för europeiskt territoriellt samarbete. I syfte att främja goda styrelseformer ger Interact stöd och råd under programmets hela livscykel.

Interact är inriktat på styrmetoder, men även på frågor som rör strategisk inriktning och institutionella nätverk och temanätverk. Genom att hela tiden fråga efter synpunkter från användare och så långt möjligt engagera dessa i genomförandet av programmet, skapar och stärker Interact en cykel av utbyte – lära av varandra och tillsammans för att stärka det territoriella samarbetet.

Under den nya programplaneringsperioden 2007-2013 måste alla program för europeiskt territoriellt samarbete ta itu med nya utmaningar och anpassa sig till den allt viktigare roll nationell lagstiftning spelar. Programmen måste också vara mer inriktade på dagordningarna från Lissabon och Göteborg. På vissa samarbetsområden står man inför de utmaningar det innebär att arbeta med kandidat- och potentiella kandidatländer och med nya medlemsstater.

Interact-seminarium i Budapest i Ungern.

Både nya och erfarna institutioner måste eftersträva nya och innovativa sätt att förbättra sina resultat och tillhandahålla program som bättre svarar mot de nya utmaningarna. Interact kommer fortsatt att erbjuda produkter och tjänster för att bistå de institutioner

och intressenter som är engagerade i denna process. De tre viktigaste målen för Interact är att

- bidra till effektivare programstyrning,
- göra programgenomförandet effektivare samt att
- främja överföringen av kunskande och erfarenheter mellan program och delar.

För att uppnå detta kommer Interact att ha ett nytt angreppssätt med regionalt fokus och rikta sig till programmen via Interact-sekretariatet i Wien och fyra Interact-kontor – i Valencia i Spanien, Viborg i Danmark, Wien i Österrike och Åbo i Finland. Kontoren kommer att betjäna regionala grupper av gränsöverskridande och transnationella program.

Bland centrala teman som tas upp av Interact finns: programstyrning och ekonomisk styrning, projektledning och -stöd, nyttjande av Interreg, strategisk programplanering, revision och kontroll, övervakning och utvärdering, kommunikation samt externt samarbete.

En lång rad produkter och tjänster utvecklades inom ramen för det första Interact-programmet och det nya programmet kommer också att anpassa dessa för den nya programperioden. Interact kommer med hjälp av seminarier, konferenser, rådgivningstjänster, handböcker och online-verktyg att arbeta för att underlätta och förenkla den dagliga ledningen av program för europeiskt territoriellt samarbete.

Mer information och kommande evenemang:

www.interact-eu.net

INTERACT II

Huvudverksamhet: information om europeiskt territoriellt samarbete

EU-bidrag (ERUF): 34 033 512 euro

Berörda länder: EU:s 27 medlemsstater, Norge, Schweiz och angränsande länder

Förvaltningsmyndighet: förbundskanslerns kansli, Österrike

Kontakter:

interact@interact-eu.net (www.interact-eu.net)

"ESPON: förstå den rumsliga utvecklingen i Europa"

Peter Mehlbye, direktör för samordningsenheten för ESPON

Programmet för rumslig utveckling och tillväxt i EU (*European Spatial Planning Observation Network*, ESPON) startades 2002. Det faller under strukturfonderna och syftar särskilt till att studera dynamiska effekter inom det europeiska territoriet. Fokus är inriktat på territoriella strukturer, trender, framtidsutsikter och genomslag för EU-politik inom Europeiska unionen. Jämförbar information om Europas regioner och städer tillhandahålls för att stödja politisk utveckling, tillväxt och skapande av arbetstillfällen.

För att inhämta belägg och kunskap om mångfald i Europa genomförde det första ESPON-programmet ett antal tillämpade forskningsprojekt och studier. 34 tillämpade forskningsprojekt genomfördes med deltagande av transnationella projektgrupper. Fler än 130 olika europeiska institutioner och 600 forskare deltog. Tillsammans utgjorde de en europeisk forskningsgemenskap på området europeisk rumslig utveckling.

På kort tid hade ESPON-programmet fått fram väsentlig ny kunskap om trender inom rumslig utveckling, EU-politik ens genomslag samt om utvecklingsmöjligheter och potentiella utvecklingsvägar på Europas territorium. Utfallet från ESPON har gjorts tillgängligt för beslutsfattare, berörda och andra som intresserar sig för europeisk rumslig utveckling. Uppgifter, indikatorer och kartor kan också erhållas via ESPON:s webbplats och olika publikationer från ESPON.

Slutsatser från ESPON har använts i politiska dokument, särskilt på europeisk nivå, och tillämpas i allt större utsträckning inom nationella och regionala utvecklingsstrategier. De har också visat sig användbara inom transnationell och gränsöverskridande samarbetsverksamhet. Insikten om att överväganden som rör utveckling för regioner, städer och större territorier måste inbegripa ett europeiskt perspektiv växer sig allt starkare.

Det nya ESPON 2013-programmet

Det nya ESPON 2013-programmet inleds enligt planerna i januari 2008 och ska säkerställa både kontinuitet och nya innovativa angreppssätt som befäster ett europeiskt nätverk för övervakning av rumslig utveckling och sammanhållning.

Programmets uppgift blir att stödja utveckling av politik som rör territoriell sammanhållning och en harmonisk utveckling av det europeiska territoriet. Flera teman av social och ekonomisk, miljömässig och kulturell art kommer att analyseras. Ämnesområdena fastställs av beslutsfattare och under de kommande sju åren kommer jämförbar information, belägg, analyser och scenarier att vara tillgängliga. Därmed stimuleras en mer integrerad analys av regioners, städernas och större territoriers utveckling. Det kommer att göra det lättare att samla territoriellt kapital och potential som inte utnyttjas fullt ut och därigenom bidra till att förbättra Europas konkurrenskraft, europeisk territoriell sammanhållning och samarbete.

Riktad analys i partnerskap med regioner och städer

En nyhet i ESPON 2013-programmet är att riktade analyser baserade på efterfrågan från användare införs. Ett sådant angreppssätt bidrar till ett intensivare bruk av befintliga resultat i partnerskap med olika intressentgrupper. Syftena är att öka förståelsen för det större rumsliga sammanhanget, göra jämförelser med andra territorier, regioner och städer och skapa ny utvecklingsdynamik, genom att övervägandena tillförs en europeisk dimension och en förståelse för Europa.

Mer information och kommande evenemang:

<http://www.espon.eu/>

ESPON 2013-programmet

Huvudverksamhet: följa europeisk fysisk planering

EU-bidrag (ERUF): 47 000 000 euro

Berörda länder: EU:s 27 medlemsstater, Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz

Förvaltningsmyndighet: Luxemburgs ministerium för inrikes frågor och rumslig utveckling

Kontakter: info@espon.eu (<http://www.espon.eu/>)

Väsentlig kunskap om trender inom rumslig utveckling.

INTERREG IVA EMS-DOLLART-REGIONEN

Y4I – Stimulera unga nyskapare

Totalkostnad: 679 490 euro
EU-bidrag: 412 665 euro

"Youth for Innovation (Y4I) är ett pilotprojekt för att utbilda ungdomar i allt som har med innovation att göra. Målsättningen är att stärka berörda regioners innovativa förmåga, förse små och medelstora företag med kompetent arbetskraft och höja deras medvetenhet om forskningsbestämmelser på EU-nivå. Under pilotfasen (oktober 2005 – juni 2007) genomfördes Y4I av regionen Weser-Ems (D) i samarbete med Andalusien (E), Lubelskie (PL), Nordkarelen (FIN), regionen Sydegeiska öarna (GR) och Övre Österrike (A). Projektet finansierades inom ramen för Interreg IIIC-operationen "Change on Borders". Projektverksamheten inbegrep införandet av innovation i läroplanen vid 23 pilotskolor och -universitet i de sex regionerna. Det fick till resultat att "unga forskare" utvecklade 52 miniforskningsprojekt kring praktiska frågor som var gemensamma för gränsöverskridande områden. Y4I kommer att fortsätta som ett gränsöverskridande projekt mellan Nederländerna och Tyskland och kommer att finansieras av regionen Ems-Dollart (Interreg IVA)."

Daniel Kipp, projektchef, Europe Direct Oldenburg c/o Dieter Meyer Consulting GmbH
kipp@eurooffice.de
www.y4i.net

INTERREG IIIA OBERHEIN-MITTE-SÜD

"Bron över tre stater" för fotgängare och cyklister

Totalkostnad: 8 259 863 euro
EU-bidrag: 1 680 000 euro

"Genom uppförandet av "Bron över tre stater" har samhällena Weil am Rhein i Tyskland och Huningue i Frankrike, som ligger på ömse sidor om Rhen, inte långt från Basel i Schweiz knutits samman. Därav kommer också brons namn. Bron är 248 m lång och världens längsta självbärande gång- och cykelbro. Den öppnades officiellt den 30 mars 2007. Lokalbefolkning från båda sidorna av Rhen firade i slutet av juni öppnandet med en två dagar lång "överbrygningsfest". För dessa gränsöverskridande samhällen har bron nu blivit en symbol för fransk-tysk vänskap och – tack vare dess form, som påminner om en regnbåge – en fredssymbol."

Wolfgang Dietz, borgmästare i staden Weil am Rhein.
Roland Igersheim, ordförande för Communauté de Communes des Trois Frontières.
stadt@weil-am-rhein.de

INTERREG IIIA WALES/IRLAND

Keltiska företag: entreprenörskap inom utbildning

Totalkostnad: 1 305 549 euro
EU-bidrag: 962 765 euro

"Keltiska företag främjade entreprenörskap i skolor i västra Wales och sydöstra Irland, genom att erbjuda "verklig erfarenhet av företagande". För att skaffa sig erfarenhet av vilka kunskaper som behövs för att driva ett företag, deltog team med upp till fem studerande i att bygga upp och driva ett "riktigt företag" i upp till ett halvår. Framgångsrika företag tävlade i en gemensam årlig tävling för Wales/Irland och genomförde även besök hos varandra. Studerande vid samtliga skolor samarbetade med varandra på olika sätt, bland annat med hjälp av videokonferenser. Genom ett skraddarsytt utvecklingsprogram skaffade sig också lärare nya kunskaper i att undervisa i entreprenörskap. Yrkesvägledare har sedermera tagit in företagande i sina vägledningsprogram och projektet har lagt grunden för ett samordnat utbildningsprogram om företagande för alla åldrar på skolor och gymnasier. Parterna planerar nu att föra detta mycket lyckade gränsöverskridande projekt vidare till andra EU-länder med hjälp av Interreg IVA och Interreg IVC."

Philip Drakeford, direktör för utbildningsavdelningen, Careers Wales West
philipdrakeford@cwwest.co.uk

INTERREG IIIA LITAUEN/POLEN

VIDEOCOM: gränsöverskridande filmskola

Totalkostnad: 69 160 euro
EU-bidrag: 51 870 euro

"Projektet VIDEOCOM erbjuder utbildning och videoutrustning för studerande och anställda vid universiteten i Gdansk, Klaipeda och Olsztyn. Totalt kommer 36 deltagare att skaffa sig de kunskaper som krävs för att göra film. De kommer att lära sig hur man skriver ett filmmanus och hur man filmar och redigerar materialet. Tack vare utbildningen kommer de att ha en bättre förståelse för hur film blir till, vilket borde stimulera dem att använda detta medium för att göra reklam för sina universitet, städer och regioner. Under projektets gång kommer man att producera fyra filmer: Människor inom vetenskapen, Problem och utvecklingsmöjligheter för småföretag, Ekologiska energikällor och Gårdar inom lantbruksturism."

Jerzy Olak, projektsamordnare, Warmia- och Mazury-universitetet i Olsztyn
jerzy.olak@uwm.edu.pl

Franskt-belgiskt territoriellt samarbete

Sudda ut gränsen

Hundratals partnerskap inom hälso- och sjukvård, kultur, teknik, miljö, medborgarskap med mera. Från Pacte till Interreg IV – gränsöverskridande samarbete mellan Frankrike och Belgien fungerar utmärkt.

Kulturturism som alla kan få tillgång till prioriteras av Nätverket av befästa städer (Network of Fortified Towns).

"Det var verkligen jobbigt!" utropar Henri Lewalle, ansvarig för europeiska frågor och gränsöverskridande samarbete hos *Alliance nationale des Mutualités chrétiennes* (nationella sammanslutningen av kristna försäkringskassor), Belgiens största sjukförsäkringsorganisation. "Hälso- och sjukvård är ett mycket komplicerat och starkt politiskt präglat område," förklarar han. "Det är också en mycket framstående sektor, med högt kvalificerade anställda. Ibland kan det vara motigt att söka nå enighet på ett sådant område, men det är mödan värt."

Henri Lewalle skulle kunna prata i oändlighet om det gränsöverskridande fransk-belgiska hälso- och sjukvårdssamarbetet, ett projekt han har samordnat i omkring 15 år. "Jag vill inte skryta, men vi är bland dem som ligger längst fram i Europa. Det hela började 1990, med Pacte-projektet mellan Hainaut, Nord-Pas-de-Calais och Picardie och den första fasen av Interreg. Vi och våra franska vänner satte oss ned och frågade oss och varandra: "Vad kan vi göra tillsammans?" Till en början tänkte vi oss inte hälso- och sjukvård som en sektor som kunde komma i fråga, eftersom den faller under de enskilda medlemsstaternas ansvar. Men sedan tittade vi på frågan ur ett gränsöverskridande projektperspektiv och satte upp som mål för oss själva

Syftet med projektet Mabiolac är att framställa nya biologiskt nedbrytbara material av mjölksyra.

att se till att befolkningen i gränsområdet skulle ha samma hälso- och sjukvårdsförmåner som gränsarbetare."

Det fransk-belgiska observationsorganet på hälsoområdet

Det fransk-belgiska observationsorganet på hälsoområdet var det första samarbetsprojektet på

hälso- och sjukvårdsområdet och dess första uppgift blev att genomföra studier kring tillhandahållandet av hälso- och sjukvård i Frankrike och Belgien. År 1992 startades emellertid med professor Mouton, en internationell specialist på infektionssjukdomar som AIDS och SARS, som drivkraft, ett samarbetsprojekt mellan sjukhusen i Tourcoing och Mouscron. Dessa sjukhus ligger bara några hundra meter ifrån varandra, men gränsen "skiljer dem åt". Projektet innebar bland annat att människor som bodde nära gränsen kunde få glädje av de båda institutionernas expertkunskande inom sjukhusens respektive specialområden: AIDS i Tourcoing och kronisk njursvikt i Mouscron. År 1992 undertecknades den första Interreg-överenskommelsen mellan de två institutionerna och den gäller än i dag: Mouscron erbjuder hemodialys till fler än 300 belgiska och franska patienter per år, medan Tourcoing behandlar 800 AIDS-patienter. Andra överenskommelser kommer att avse andra sjukdomstillstånd inom andra delar av det gränsöverskridande området. "Tack vare att vårt arbete är av kompletterande natur betyder varje överenskommelse att vi får väsentliga skalfördelar. Samtidigt blir dyrbar utrustning fortsatt lönsam och det finns ett nära samarbete mellan leverantörer av hälso- och sjukvård," påpekar Henri Lewalle. "Genom Interreg II ville vi bygga vidare på detta partnerskap. År 1999 skapade vi det fransk-belgiska observationsorganet på hälsoområdet, vilket är en sammanslutning av alla regionala intressenter inom sektorn (som franska sjukförsäkringsfonder, belgiska försäkringskassor och läkarsamfund) i det gränsöverskridande området – det finns sammanlagt 55 medlemsinstitutioner."

År 2002 blev observationsorganet en Europeisk ekonomisk intressegruppering inom ramen för Interreg III. Denna rättsliga grund gjorde det lättare att ingå den fransk-belgiska ramöverenskommelsen om gränsöverskridande samarbete inom hälso- och sjukvård. Den var en av de första i sitt slag i Europa och undertecknades den 30 september 2005. "Det är fantastiskt att ett Interreg-projekt ledde till en överenskommelse mellan stater. Dessutom var det bara början..."

Observationsorganet banade vägen för andra större samarbetsprojekt, som TRANSCARDS, som ger de 50 000 invånarna i Thiérache, en landsbygdsregion som grenslar den fransk-belgiska gränsen, möjlighet att få behandling vid sju franska och belgiska sjukhus – oavsett medborgarskap. Projektet var inspirationskälla för genomförandet av "organiserade upptagningsområden för gränsöverskridande hälso- och sjukvård" (ZOAST), som ger befolkningen i gränsområdena möjlighet att få öppen- och sjukhusvård på valfri sida av gränsen. Eftersom en programvara garanterar att kortläsarna för sjukförsäkringskortet enligt SIS (Belgien) och Vitale (Frankrike) är kompatibla, behöver patienterna inte i förväg söka någon remiss från läkare. För närvarande finns två fungerande ZOAST-program. ZOAST för gränsområdet mellan Vallonien och gränsen till de franska Ardennerna omfattar vissa enklaver där det är enklare för de boende att få tillgång till utländsk hälso- och sjukvård än till sitt eget lands. Exempelvis kan patienter i de franska distrikten Givet och Fumay behandlas i Dinant i Belgien under samma förutsättningar som i Frankrike. Omkring 180 000 människor har glädje av detta system. En annan ZOAST omfattar tätorterna Mouscron, Tourcoing, Roubaix och Wattrelos. Där berörs fyra sjukhus och omkring 300 000 personer.

"Med tiden och genom de olika faserna av Interreg har vi gått från att ingå överenskommelser om enstaka sjukdomstillstånd

Mini-Usines, ett gränsöverskridande utbildningsprogram.

(AIDS, njursvikt osv.), till att utveckla en struktur för tillgång till organiserad hälso- och sjukvård (t.ex. TRANSCARDS, ZOAST, akutvård). Nu är vår ambition att utveckla ett komplett utbud av gränsöverskridande hälso- och sjukvård för alla som bor i regionen. Tack vare Interreg och Europa rätt, som gör mycket för att främja sådana överenskommelser, är det ett fullt realistiskt mål."

Läka historiens sår

Att radera gränserna innebär också att man fokuserar på det bästa som ett ofta turbulent förflutet har efterlämnat. De många ruinerna efter fästningar och borgar är ett tydligt exempel på detta. I detta sammanhang har Nätverket av befästa städer – med betydande stöd från Interreg - omvandlat gamla konfliktområden till mötesplatser.

"Ursprungligen," säger Solange Leclercq, samordnare för kustområdet i Nord-Pas-de-Calais i Frankrike, "ville lokala intressenter i Gravelines utnyttja ett rikt kulturarv i form av befästningar till att knyta kontakter med andra befästa städer i intilliggande regioner i Belgien och Storbritannien, närmare bestämt Västflandern och Kent." År 1996 ledde denna strävan till att ett Interreg II-projekt byggdes upp. Det förlängdes med hjälp av Interreg III till perioden 2000-2006 och leds av tre partner: provinsen Västflandern (projektledare), *Syndicat mixte de la Côte d'Opale* i Frankrike och Kent County Council. Till en början fanns 17 deltagande platser. År 2007 var de 25. Den verksamhet som genomförs inom ramen för projektet förenar gränsöverskridande aktiviteter och specifika initiativ av de deltagande platserna, och samtliga strävar efter att leva upp till målsättningarna med nätverket. "Både Interreg-lån och de människor som var engagerade i projektet utgjorde avgörande faktorer för projektet. Projektet hade kunnat gå av stapeln också utan lånen, men det skulle inte ha kunnat uträtta lika mycket." Samarbetet mellan länder var inte den enda utmaningen: "En fördel med Interreg för oss här i Frankrike är att det har hjälpt städer och till och med olika avdelningar inom samma förvaltningsorganisation att jobba bättre ihop."

Ett av huvudsyftena med Interreg III-projektet (omkr. 11 218 000 euro, varav 3 404 000 kom från ERUF), var att främja användning av ny teknik. I pilotstäder runt om i de tre regionerna testades olika system med audioguider. Slutligen valde man ett system som först testats i Menen i Flandern och som är baserat

Tre frågor till Jean-Pierre Robbeets,

generalinspektör
vid avdelningen för internationella
relationer, regionen Vallonien

• Vad skulle ni sätta för betyg på närmare två decennier av gränsöverskridande samarbete mellan Belgien och Frankrike?

Jag ser mycket positivt på det, eftersom det har varit mycket spännande och de olika skeden av Interreg vi deltagit i sedan 1990 har hela tiden fungerat mycket bra. Utifrån administrativ synpunkt har vi till exempel aldrig behövt tillämpa regeln om automatiskt återtagande. Än viktigare är att ett stort antal projekt genomförts på alla områden. Många av dem har sprungit ur hållbar verksamhet och partnerskap. Inom den gränsöverskridande regionen står naturligtvis vissa områden mer öppna för samarbete än andra.

• Utgör samarbete en källa till innovation?

Innovation är avgörande för framsteg. Att riva gränser innebär en innovation i sig! Gränsöverskridande initiativ som teknikutbyte, gemensamma turistbyråer, tillgång till hälso- och sjukvård och gränsöverskridande kollektivtrafik utgör också innovativa idéer.

• Vilket anser ni är receptet för framgångsrikt samarbete?

För det första måste man ha en viss grundinställning: man måste vilja lyckas tillsammans. Politiker måste vara engagerade i projektet. Vidare måste man ha god kännedom om sina partners administrativa system. Slutligen måste man vara öppen och engagera medborgarna - inte för att det ser bra ut, utan för att säkerställa att de känner delaktighet i projekten, samtidigt som man visar dem att Europa är aktivt även på lokal nivå.

(1) En skyldighet att till kommissionen återbetala lånade pengar som inte använts två år efter det att de beviljats.

på mobiltelefoner. Som ett komplement till guideböckerna på de olika språken, den trespråkiga broschyren och det tryckta materialet, byggde man även upp audioguider för besökarna och en webbplats – www.fortifications.org. Ytterligare en prioritet är att bereda tillträde för så många människor som möjligt, särskilt funktionshindrade: *"Det var den dolda delen av isberget, ett jättejobb nästan utan synliga resultat. På det här området fanns inga europeiska normer och vi var tvungna att fastställa gemensamma kriterier. För att göra det gick vi igenom alla deltagande städer i fråga om tillgänglighet, knöt kontakt mellan olika avdelningar och samarbetade med organisationer som sysslar främst med funktionshinder."*

I slutskedet låg fokus på att ta fram utbildningsinitiativ – den flamändska föreningen Horizon Educatief var den drivande kraften på detta område. Detta skede var problematiskt främst av den anledningen att utbildningen i Frankrike till sin natur är mycket centraliserad medan det i Flandern är regionerna och inte provinserna som ansvarar för utbildningsfrågor. Slutskedet skördade

emellertid också sådana framgångar som ungdomens europeiska kulturarvsvardag i Frankrike, vilken var knuten till programmet Europeiska kulturarvsvardagarna. År 2007 hölls den femte ungdomens europeiska kulturarvsvardag. Under de fem år som programmet har funnits har 32 550 barn deltagit i det. Initiativet finns även i Oostende i Flandern, där det faktiskt fanns redan före nätverket.

Ur ett sysselsättningsperspektiv bör vi också nämna den roll "integrationsseminarier" spelar i Frankrike. Systemet innebär att ungdomar anställs och får certifikat för att återuppbygga fästningarna, ett område där personalkostnaden vanligtvis är mycket hög. Man borde även ta upp den höga nivån på det vetenskapliga samarbetet mellan de tre regionerna – det får tillämpning både för restaureringsarbetet och för att göra ämnet mer populärt. Men Solange Leclercq framhåller att den viktigaste frågan som måste beaktas är *"all den tid och den mängd resurser som samordningen tar i anspråk."* Det är något som hennes motpart i Flandern, Sophie Muylaert, bekräftar. Hon understryker vad som kännetecknar detta partnerskap: *"Vi hade ett effektivt team på gränsöverskridande nivå. Vi träffades varannan månad och hade egentligen inga språkproblem eller diskussioner om hur medlen skulle fördelas. I det hänseendet har vi hela tiden kommit bra överens."*

Inför perioden 2007-2013 kommer allt att förändras. Det långlivade projektet Nätverk av befästa städer har varit fruktbart och de medverkande parterna tänker inte ge det någon formell förlängning. I stället planerar de att röra sig bort från befästningar och bredda sig till andra områden. Deltagande städer kanske är intresserade av hur andra projekt har utvecklats, oavsett om de är knutna till transnationellt samarbete (Interreg III B), som Septentrion: från befäst stad till hållbar stad och Korsas linjerna, eller till interregionalt samarbete (Interreg III C).

MAC's och MAM

Hornu, i den belgiska provinsen Hainaut, är inte någon befäst stad, men säte för en oerhört betydelsefull struktur som byggdes mellan 1810 och 1830: Grand-Hornu – ett unikt exempel på funktionell stadsplanering från industrialismens barndom. Anläggningen är byggd i neoklassicismisk stil och inbegriper verkstäder, kontor och bostäder för både arbetare och direktörer. Med sina många valv, frontoner och halvmånformade fönster utgör de gamla kolgruvebyggnaderna en magnifik inramning för MAC's, den franskspråkiga gemenskapens museum för modern konst, som varit inrymt här sedan 2002. MAC's, som har till syfte att bidra till att blåsa nytt liv i kultur och ekonomi i en ödelagd subregion, har 50 anställda och varje år 75 000 besökare.

Muséet har ända sedan det startades varit inriktat på samarbete. *"Interreg, som startade samtidigt som muséet öppnade, har varit en välsignelse för oss,"* säger Julien Foucart, som arbetar med Interreg-projektet på MAC's. *"Interreg gav oss möjlighet att ingå ett formellt partnerskapsavtal med MAM, muséet för modern konst för Lille med omnejd, som grundades 1983. Vi har mycket gemensamt: samma regionala kultur, samma operativa struktur och samma slags placering – vi ligger på platser som utmärker sig och som ligger ganska nära varandra. Tack vare Interreg fick vi omedelbart ett inflöde av franska besökare och, vilket är än viktigare, del av MAM:s värdefulla erfarenheter."*

Projektet Gränslinje, som knyter samman de två muséerna, har två huvudsyften: öka missgynnade ungdomars medvetenhet om

modern och samtida konst och öka museibesökarens rörlighet mellan de två regionerna. Samarbetsprojekten har omfattat gemensamma reklamkampanjer och ett tjugotal undervisningsprojekt. Muséerna har även utbytt samlingar och upprättat ett nätverk (REZI) med de viktigaste intressenterna på kulturområdet i Interreg-området. Höjdpunkten för partnerskapet kom emellertid år 2005, när MAM, som var tvunget att stänga för utbyggnadsarbeten fram till 2009, skickade sina samlingar och en del av sin reservsamling till MAC's. *"I dag har vi något mer än bara ett partnerskap, vi har verklig integrering mellan våra team. Vi har verkligen mognat."*

För Interreg IV råder ingen brist på projekt. De två muséerna står redo att arbeta med nya partners – och dessutom riktigt stora sådana. De har knutit kontakt med Louvren, som med början 2008 kommer att ha en filial i Lens, och Dr. Guislain-muséet i Gent, som är specialiserat på *art brut*. Bland idéer som håller på att ta form finns projektet *Navettes de l'Art* (busstransporter mellan Gent, Lille, Hornu, Lens m.fl.) och projektet *Musées jardins* (sommарverksamhet inriktad på familjer), att sammanföra dokumentation hos de fyra muséerna och till och med en utställning – i ett före detta tullhus.

Projektet GoGIS: bygga upp ett gränsöverskridande geografiskt informationssystem.

Grannar

"Interreg-samarbetet mellan Frankrike och Belgien fungerar lika bra som tobaksmugglingen förr i tiden," skämtar Didier Tellier, informationschef vid generaldirektoratet för yttre förbindelser vid regionen Vallonien, förvaltningsmyndighet för programmet Interreg III A Frankrike-Vallonien-Flandern (se textruta). *"Naturligtvis underlättas allt detta av vår närhet i fråga om kultur och läge. Men det finns en annan faktor som är särskilt viktig: att engagera de människor som berörs av projektet. I det hänseendet borde vi nog förbättra vår kommunikation. Med Interreg IV är vår strävan att bygga vidare på strategierna från tidigare faser – Lissabon, Göteborg, forskning, hållbar utveckling, kultur osv. – och se till att vi på ett mer enhetligt sätt kommunicerar med medborgare och projekt sponsorer."*

Sista ordet går med all rätt till en av dessa projektsponsorer - Jean-Marc Popot, chef för det regionala centret för innovation och tekniköverföring (CRITT) i Charleville-Mézières, som är specialiserat på ytbehandling och engagerat i två Interreg-projekt: *"Det mervärde Interreg tillför består helt enkelt i att det gör att vi kan arbeta med våra grannar. Före Interreg tänkte vi inte i termer av gränsöverskridande. Vi brukade söka efter kompetens i Frankrike, 80 mil från Charleville, när vi hade kunnat hitta den i Belgien – framför vår näsa."*

Interreg IV Frankrike-Vallonien-Flandern (2007-2013)

Med en samlad budget på omkring 248,5 miljoner euro, varav drygt 138 miljoner euro kommer från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), har Interreg IV-programmet Frankrike-Vallonien-Flandern fyra huvudprioriteringar:

- 1) stimulera ekonomisk utveckling i området genom ett sammanhängande och integrerat gränsöverskridande angreppssätt,
- 2) utveckla och främja den gränsöverskridande regionens identitet genom kulturell verksamhet och turism,
- 3) öka känslan av att tillhöra ett gemensamt område genom att stärka utbudet av gränsöverskridande tjänster och människors tillgång till dessa samt
- 4) göra den gemensamma styrningen av området mer dynamisk, med utveckling som är hållbar, samordnad och i takt med levnadsförhållandena.

Även tekniskt stöd för handledning och projektgenomförande tillhandahålls.

Med sina 10,5 miljoner invånare som bor på ett område med en yta av 61 604 km², utgör den region som omfattas av samarbetsprojektet 1,84 % av Europeiska unionens yta respektive 2,6 % av dess befolkning.

Interreg IV-programmet Frankrike-Vallonien-Flandern godkändes den 15 november 2007 och förvaltas av regionen Vallonien (Belgien).

Kontakter:

<http://www.interreg-fwvl.org/>

Interreg IIIB CADSES

CORELOG – COordinated REGIONal LOGistics (samordnad regional logistik)

Totalkostnad: 1 486 600 euro
EU-bidrag: 957 450 euro

"CORELOG-projektet, som omfattar sex medlemsstater, är inriktat på att utveckla offentlig politik på logistik- och frakttansportsområdena. Syftet med projektet är att öka tillverkningsföretags och logistikoperatörers och fraktförarens konkurrenskraft. CORELOG har utvecklat åtta laboratorier för att studera och testa system för samarbete kring logistikstyrning mellan företag och mellan offentliga och privata intressenter. Laboratorierna påvisar vilka besparingar både företag och regionala offentliga myndigheter kan uppnå genom att främja och anamma nya logistiklösningar. De är inriktade på både efterfrågan på och tillgång till transporter och logistiktjänster. Tillverkningsföretag och logistikoperatörer är direkt engagerade, och utgör grunden för framtida beslutsfattande."

Paolo Ferrecchi, huvudpartner, Regione Emilia-Romagna.
cosmo@regione-emilia-romagna.it
www.corelog.eu

INTERREG IIIB NORDVÄSTRA EUROPA

REVIT: stimulera omställning av tidigare exploaterad industrimark

Totalkostnad: 22 597 609 euro
EU-bidrag: 11 005 616 euro

"I nästan alla städer i nordvästra Europa finns områden med tidigare exploaterad mark som skulle kunna ställas om för att förbättra stadsmiljöns kvalitet. Genom omställning av tidigare exploaterad mark kan man även bidra till att skapa nya sysselsättningsmöjligheter och stimulera den lokala ekonomin. Dessutom kan man bevara platser med grönområden och förhindra att orörd mark tas i anspråk. Sex partners från fyra olika länder var engagerade i REVIT-projektet. De gick igenom gemensamma problem i anslutning till nyexploatering av tidigare exploaterad mark som behövde hanteras på ett effektivare sätt. Teamen tittade särskilt på följande aspekter: instrument och metoder för förnyelse av tidigare exploaterad mark som stimulerar engagemang från samhällets sida, nya finansieringsmöjligheter, modeller för partnerskap mellan det offentliga och det privata och marknadsföringskoncept i samband med omställning av tidigare exploaterad mark, multifunktionell utveckling, bevarande och intelligent återanvändning av det industriella arvet samt hur man sätter stopp för miljöförstöring och skyddar naturresurser."

Thomas Zügel, huvudpartner, Stadt Stuttgart,
 Amt für Stadtplanung und Stadterneuerung
thomas.zuegel@stuttgart.de

INTERREG IIIC ÖST

RegEnergy: möta den stigande efterfrågan på energi

Totalkostnad: 1 466 234 euro
EU-bidrag: 989 443 euro

"RegEnergy skapade ett nätverk över hela Europa med 18 partners från 10 EU-länder och Ryssland. Parterna har samlat sina krafter för att dela kunskap och information om reform och styrning av energisektorn. Bland nätverkets medlemmar finns nationella, regionala och lokala intressenter. Syftet med projektet är att främja miljövänlig energiförsörjning till överkomliga kostnader i Europa, förbättra och omstrukturera energisektorn samt främja energieffektivitet. Det ger information om finansiella instrument och lokal politik för att stödja rationell energianvändning och bistår regioner och grupper i Europa med att hantera utmaningar i samband med stigande efterfrågan på energi, genom att dela kunskap om exempel på nyskapande god praxis inom förnybar energi."

Julia Jesson, projektsamordnare
julia.jesson@gtz.de
www.reg-energy.de

INTERREG IIIC SYD OCH VÄST

CoPraNet: integrerad förvaltning av kustområden

Totalkostnad: 1 855 740 euro
EU-bidrag: 1 151 205 euro

"Målsättningen för CoPraNet var att bidra till att bygga upp ett nätverk av verksamheter inom kustfrågor och överbygga klyftan mellan planerare, förvaltare och forskarvärlden runt om i Europa. Det skulle uppnås genom att stödja interregionalt utbyte av information om bästa praxis rörande kustförvaltningsfrågor och förbättra genomförandet av integrerad förvaltning av kustområden (*integrated coastal zone management, ICZM*) i Europa. De 21 europeiska parterna i projektet utarbetade en lättillgänglig och flerspråkig guide om strandförvaltning och en webbaserad ICZM-databas bestående av fler än 158 fallstudier och 167 projekt runt om i Europa. Man tog också fram och spred ett betydande antal informationsprodukter på flera språk. Ett annat viktigt utfall av projektet var QualityCoast, ett program för resmål för kustturism som har till syfte att informera turister och besökare och engagera lokala myndigheter i utvecklingen av hållbar turism i sina områden. QualityCoast testades i Portugal i samarbete med lokala myndigheter."

Margarida Nunes, regionalkommissionen vid Portugals ministerium för miljö, fysisk planering och regional utveckling (CCDR/MAOTDR)
margarida.nunes@ccdr.pt

Inforegios webbplats: de viktigaste delarna finns nu på 22 språk

"Regionalpolitik" och "Instrument" är de två första delar av Inforegios nya webbplats som finns på 22 språk. Hädanefter kan besökare på webbplatsen få tillgång till ingående information om historien bakom, de viktigaste målsättningarna och de viktigaste instrumenten för europeisk regionalpolitik 2007-2013.

http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

Kontakter

Europeiska kommissionen, Generaldirektoratet för regionalpolitik
Enhet 01 — Information och kommunikation
Ana-Paula Laissy
41, avenue de Tervuren, BE-1040 Bryssel
Fax +32 2 29-66003
E-post: regio-info@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

ISSN 1725-8170

© Europeiska gemenskaperna, 2007
Återgivning tillåten med angivande av källan.

Tryckt i Belgien

BYRÅN FÖR EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS
OFFICIELLA PUBLIKATIONER
LU-2985 Luxemburg

Publikationsbyrå
Publications.europa.eu